

Lönestrukturstatistik, landstingskommunal sektor 2015

AM0105

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas kvaliteten hos statistiken. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning.....	4
B.1	Innehåll.....	4
1.1	Statistiska målstorheter.....	4
1.1.1	Objekt och population.....	4
1.1.2	Variabler.....	4
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2	Fullständighet.....	7
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning.....	7
2.2.3	Mätning.....	7
2.2.4	Svarsbortfall.....	7
2.2.5	Bearbetning.....	7
2.2.6	Modellantaganden.....	7
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	7

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	10
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	10
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	10
5.1	Spridningsformer	10
5.2	Presentation	10
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Arbetsmarknad

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Löner och arbetskostnader

A.3 SOS-klassificering

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). Statistikregistret ingår i systemet för Sveriges officiella statistik (SOS-systemet).

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se *Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)*.

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Medlingsinstitutet (MI)
Postadress: Box 1236, 111 82 Stockholm
Besöksadress: Österlånggatan 43
Kontaktperson: John Ekberg
Telefon: 08 - 545 292 40
Telefax: 08 - 650 68 36
E-post: fornamn.efternamn@mi.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån (SCB)
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostersgatan 23
Kontaktperson: Emma Strand
Telefon: 019 - 17 61 01
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Ja, Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99). Ingen egen insamling av grunduppgifter görs. Grunduppgifter samlas in av Sveriges kommuner och Landsting (SKL). Uppgiftsskyldighet föreligger i den primära insamlingen av data som sköts av SKL enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99).

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

För att skydda enskilda personers eller företags sekretessbelagda uppgifter i den offentliggjorda statistiken, säkerställs att de inte kan röjas varken direkt eller indirekt.

Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). För statistik finns också särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen om den officiella statistiken (2001:99) och förordningen (2001:100).

Statistikens uppgifter skyddas av sekretess.

Personuppgifter finns i statistikregistret.

Sekretess gäller i 70 år. Personuppgifterna innehåller personnummer.

Vid begäran från privatperson enligt Personuppgiftslagen (1998:204) lämnas registerutdrag, som innehåller uppgifter om den egna personen.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehov är under utredning.

A.9 EU-reglering

Nej, statistiken är inte EU-reglerad.

A.10 Syfte och historik

Syftet med undersökningen är att årligen belysa löner inom landstingen i termer av nivå, struktur och utveckling.

Statistiska centralbyrån och Sveriges Kommuner och Landsting (tidigare Kommun- respektive Landstingsförbundet) har sedan 1965 samarbetat med att ta fram statistik över landstingsanställd personal. Samarbetet har tillkommit för att undvika dubbelinsamling av statistik, då Sveriges Kommuner och Landsting varje år samlar in löneuppgifter till sin förhandlingsstatistik.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken används som utvärderings- och planeringsunderlag på såväl regional- som riksnivå. Andra användningsområden för statistiken är som underlag för lönestrukturanalyser och jämförande lönestatistik.

Huvudsakliga användare av statistiken är massmedia, departement, landsting, kommuner med flera offentliga organ samt forskare och organisationer.

A.12 Uppläggnings och genomförande

Lönestrukturstatistiken för landstingskommunal sektor är en totalundersökning och omfattar alla individer som är anställda inom landstingssektorn. Sveriges Kommuner och Landsting samlar in individuppgifter från samtliga landstingsinrättningar. Efter viss granskning och bearbetning vidarebefordras materialet till SCB.

A.13 Internationell rapportering

Nej, statistiken rapporteras inte internationellt.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Medlingsinstitutet ansvarar för eventuella förändringar. Inga förändringar är planerade i kommande undersökningar.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Undersökningen genomförs årligen på insamlade uppgifter från november månad.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Målobjekten utgörs av samtliga anställningar inom den primärkommunala sektorn den 1 november 2015 samt anställningar med lön per timme som fått ersättning utbetald i november för arbetad tid under oktober. Anställningarna ska omfattas av kollektivavtalet Huvudöverenskommelse (HÖK). Anställda inom landstingsägda bolag ingår inte i undersökningen, de ingår i undersökningen för privat sektor. Vidare exkluderas anställningar för heltidstjänstlediga, arvodesanställda, förtroendevalda.

I lönepopulationen, som denna undersöknings uppgifter bygger på, ingår endast personer som under mät månaden fyllt 18 men inte 67 år. Dessutom exkluderas anställningar som hör till arbetsmarknadspolitiska åtgärder, anställningar med en månadslön under 12 000 kronor samt anställningar med en tjänstgöringsomfattning som är mindre än fem procent.

En person kan förekomma, och räknas, flera gånger om denne har flera tjänster. Således räknas antalet tjänster, inte antalet personer. Lönepopulationen består av cirka 90 procent av alla anställningar inom den primärkommunala sektorn.

1.1.2 Variabler

Variabelinnehållet beskrivs i alfabetisk ordning.

Förmåner

Enligt Skatteverkets normer är förmåner all form av "ersättning för arbete" som man som anställd kan få i annat än kontanter. Exempelvis ersättning för bil, kost, bostad etc.

Grundlön

Med grundlön avses avtalad lön inklusive fasta lönetillägg. I det fall tjänstgöringsomfattningen inte avser heltid räknas grundlönen om till heltid. Grundlönen räknas per individ om till att motsvara heltid med hjälp av tjänstgöringsomfattningen. På liknande sätt räknas grundlönen för timanställda upp till en lön motsvarande 165 timmars arbete.

Heltidspersoner

Antalet heltidspersoner i en redovisningsgrupp beräknas som summan av tjänstgöringsomfattning för de anställningar som tillhör redovisningsgruppen i undersökningsmaterialet. Till exempel summeras två anställningar med 60 procent respektive 40 procent tjänstgöringsomfattning inom ett visst län till en heltidsperson i detta län.

Kön

Uppgifter om kön hämtas från individens personnummer.

Landsting

Med landsting avses i normalfallet individens tjänsteställe. Indelningen följer 2012 års regionala indelning.

Månadslön

Med månadslön avses anställningens sammanlagda grundlön plus rörliga lönetillägg och förmåner. Övertidsersättning ingår inte. I de fall tjänstgöringsomfattningen inte avser heltid räknas grundlönen och de rörliga lönetilläggen om till att avse heltid. Förmåner räknas inte upp till heltid. Summan av de uppräknade rörliga tilläggen för en individ antas inte kunna överstiga 50 procent av grundlönen. Om så är fallet används det högsta värdet av endera de utbetalda rörliga tilläggen eller 50 procent av grundlönen istället för de uppräknade rörliga tilläggen.

Offentlig sektor

Med offentlig sektor avses Primärkommunala, Landstingskommunala och Statliga verksamhetsområden.

Region

Region är definierad enligt följande: *Östra Sverige*: Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län. *Södra Sverige*: Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Skåne, Hallands och Västra Götalands län. *Norra Sverige*: Värmlands, Dalarnas, Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

Notera att Gotlands län inte ingår i redovisningen eftersom Gotlands kommun tog över hela landstingsfunktionen från år 1971.

Rörliga lönetillägg

Med rörliga lönetillägg avses tillägg knutna till arbetstidens förläggning, till exempel OB., jour- och beredskapsersättning. Även vissa övriga, svårklassificerade tillägg förs hit.

Tjänstgöringsomfattning

Med tjänstgöringsomfattning avses faktisk tjänstgöringstid i förhållande till heltid under mät månaden.

Med heltidstjänstgörande avses den som antingen är *i*) heltidsanställd utan partiell tjänstledighet eller *ii*) timanställda som arbetat 165 timmar eller mer. Med deltidstjänstgörande avses den som är *i*) heltidsanställd med partiell tjänstledighet eller *ii*) deltidstjänstgörande med eller utan partiell tjänstledighet, eller *iii*) timanställda som arbetat mindre än 165 timmar under mätperioden.

Med tjänstledig avses *i*) den vars inrapporterade tjänstledighet är minst 100 procent av den överenskomna tjänstgöringsomfattningen, eller *ii*) den vars utbetalda lön minus utbetalda rörliga tillägg och övertidstillägg inte överstiger 100 kronor.

Utbildning

Klassificering av utbildningens nivå och inriktning för den högsta utbildningen har skett enligt Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN2000). Uppgift om individernas utbildning har hämtats från SCB:s utbildningsregister avseende år 2014.

Verksamhetsområde

De anställda är indelade i verksamhetsområdena Hälso- och sjukvård samt Övrig verksamhet.

Yrke

Klassificering av yrke har skett enligt Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK) 2012 som nära ansluter till den internationella yrkesnomenklaturen ISCO-08.

Ålder

Med ålder avses uppnådd ålder under mätmånaden.

Överenskommen sysselsättningsgrad

Det förekommer tre olika sysselsättningsgrader i redovisningen, Heltid, Deltid och Övriga. Övriga består huvudsakligen av timanställda där ersättning utgår per arbetad timme. Observera att heltidsanställda ibland kan vara deltidstjänstgörande p.g.a. partiell tjänstledighet. De som tillhör de överenskomna sysselsättningsgraderna Deltid och Övriga kan ibland vara heltidstjänstgörande.

1.1.3 Statistiska mått

Löneuppgifterna redovisas med medellön, median, undre och övre kvartil samt förändring från föregående år.

1.1.4 Redovisningsgrupper

I Statistiska Meddelanden (SM) görs framförallt indelningar efter kön, region, yrke, utbildningsnivå, utbildningsinriktning, verksamhetsområde, ålder, tjänstgöringsomfattning, anställningsform, landsting och månadslön.

1.1.5 Referenstider

Huvuddelen av uppgifterna avser 1 november 2015. Lön och lönetillägg för timanställningar samt lönetillägg för heltids- och deltidstjänstgöringar baseras på arbetad tid under oktober månad. Grundlön för heltids- och deltidstjänstgöringar baseras på överenskommen sysselsättningsgrad och lön den 1 november 2015.

1.2. Fullständighet

Inte aktuellt.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Statistikens tillförlitlighet är enligt SCB:s bedömning god.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Undersökningen har inga osäkerhetskällor gällande urval då det är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Ramtäckningsfel uppstår då rampopulation och målpopulation inte överensstämmer.

Övertäckning utgörs av anställningar som inte tillhör målpopulationen men som ändå kommit med i undersökningen. Timanställningar som fanns under oktober men inte från och med 1 november tillhör denna kategori.

Undertäckning utgörs av anställningar som tillhör målpopulationen men som inte kommit med i undersökningen. Timanställningar som påbörjades från och med 1 november samt ett mindre antal anställda under övriga centrala överenskommelser berörs.

Någon uppskattning av storleken på eventuella ramteckningsfel är inte gjord men anses vara liten.

2.2.3 Mätning

Mätfel uppstår när felaktiga uppgifter lämnats och inte rättats i granskningen. Det kan till exempel vara olika former av rörliga tillägg som för vissa yrkesgrupper är svåra att periodisera. Någon särskild studie har dock inte utförts för att kartlägga mätfelens omfattning och storlek.

2.2.4 Svarsbortfall

Objektsbortfall utgörs av att alla uppgifter om en anställning saknas. Någon uppskattning av storleken på objektsfallet har inte gjorts. Partiellt bortfall utgörs av att enstaka uppgifter om en anställning saknas.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetningsfel uppkommer till exempel i samband med dataregistrering och granskning. Materialet granskas av Sveriges Kommuner och Landsting. Storleken på dessa fel har inte beräknats.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden är gjorda.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen är en årsundersökning där uppgifter samlas in för november månad under undersökningsåret. Publicering sker sedan i maj året efter undersökningsåret.

3.2 Framställningstid

Omkring sex månader, från det att Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) under december 2015 samlade in uppgifterna tills det att SCB publicerar resultatet.

3.3 Punktlighet

I enlighet med publiceringsplanen utkom 2015 års SM den 20 maj 2016.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Till och med 2007 har yrkesvariabeln SSYK 96 nycklats från koder enligt SKLs *Befattningsklassificering för landsting*. Från och med 2008 nycklas SSYK 96 istället från SKLs arbetsidentifikation (AID)-kod som ersatt den tidigare klassificeringen. Detta kodbyte har lett till vissa förändringar mellan SSYK-grupper. Det gör att jämförelser av SSYK 96 före och efter 2008 måste göras med stor försiktighet.

Mättidpunkten var från och med 1965 den 1:a oktober. Den ändrades 1973 till den 1:a mars, vilket resulterade i att 1972 års undersökning ställdes in. 1974 var mättidpunkten den 1:a april. Från och med 1990 ändrades mättidpunkten till den 1:a november med undantag för 1991 års statistik då mättidpunkten var den 1:a oktober. Därför bör man vara försiktig vid jämförelser över tiden.

Från och med 1994 tas hänsyn till eventuell partiell tjänstledighet vid beräkningen av tjänstgöringsomfattning, vilket har medfört att den uppmätta sysselsättningsnivån har minskat något.

1995 överfördes huvudmannaskapet för cirka 20 000 sysselsatta inom omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda samt inom särskolan till kommunerna.

Ytterligare cirka 14 000 anställda inom omsorgen om psykiskt utvecklingsstörda överfördes 1996 till kommunerna. Dessutom fick cirka 5 000 anställda andra huvudmän under 1996.

Under 1997 ökade antalet sysselsatta inom landstingen på grund av att Sahlgrenska sjukhuset och Östra sjukhuset i Göteborg flyttades från den primärkommunala sektorn. Bortsett från denna förändring av huvudmannaskap minskade antalet sysselsatta inom landstingen med cirka 8 300 personer.

Under 1998 överfördes Malmö allmänna sjukhus (MAS) från den primärkommunala sektorn till den landstingskommunala sektorn.

Under 2000 genomfördes huvudmannaskapsförändringar i och med bolagiseringar, vilket fick till följd att antalet anställda inom landstingen minskade med cirka 15 000 personer.

Under 2001 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. Sammantaget flyttades cirka 1 300 anställda från landstingskommunal sektor, medan cirka 200 tillkom, på grund av förändringar av huvudmannaskap.

Under 2002 överfördes huvudmannaskapet från landstingskommunal sektor, huvudsakligen till privat sektor, för cirka 6 600 personer netto. Den övervägande delen av dessa förändringar skedde inom Stockholms Läns landsting.

Under 2003 återgick Helsingborgs och Ängelholms sjukhus med drygt 4 000 anställda till landstingets regi.

Under 2004 återgick Huddinge Universitetssjukhus med 7 400 anställda från privat sektor till verksamhet i landstingets regi. Utöver detta flyttades 1 100 anställda från landstingskommunal sektor medan 400 tillkom på grund av andra huvudmannaskapsförändringar.

Under 2005 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 450 personer har tillkommit från kommuner och bolag. Privatiseringar och bolagiseringar har medfört att 250 personer flyttats från landstingskommunal sektor. År 2005 ingick anställda inom Kronobergs läns landsting i sysselsättningspopulationen men inte i lönepopulationen på grund av saknade värden på vissa lönevariabler. Detta medförde en minskning av lönepopulation med ungefär 5 000 poster.

Från och med 2006 års redovisning är antalsuppgifterna avrundade. Under 2006 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 140 personer har tillkommit från bolag och fristående förvaltning. 100 personer har flyttats från landstingskommunal sektor till andra sektorer till följd av privatisering och bolagisering.

2007 överfördes Heby kommun från Västmanlands län till Uppsala län vilket berörde ca 150 personer. Flytt till privat- alternativt primärkommunal sektor samt bolagiseringar har medfört att ca 600 personer flyttats från landstingskommunal sektor.

2008 genomfördes inga betydande huvudmannaskapsförändringar. 970 personer överfördes från landstingskommunal sektor till andra sektorer till följd av privatisering och bolagisering.

Under 2009 överfördes ca 2 000 anställda från landstingskommunal sektor till privat sektor till följd av att Södertälje sjukhus i Stockholms län, samt Västmanlands läns folktandvård bolagiserades.

Under 2010 har verksamhet rörande ca 1 600 anställda överförts från förvaltning till annan utförare. Drygt 300 av dessa avser primärvård, bland annat i Stockholms, Sörmlands och Västmanlands landsting. I Stockholms läns landsting har psykiatri (300 anställda) överförts till privat verksamhet. I Sörmland, Region Skåne och Gävleborg har totalt ca 680 anställda inom service-, kök- och städverksamhet berörts.

Versionerna 2000-2010 för Utbildningsregistret har varit felaktiga, korrigering har skett för åren 2006-2010.

Under 2011 har verksamhet rörande ca 530 anställda överförts från förvaltning till annan utförare. 430 av dessa avser överföring till folktandvården i Sörmland

och 100 som överförts till Regionförbundet Jämtland. Från Kommunalförbundet Region Halland har 450 personer överförts till Region Halland. Från och med 2011 års undersökning ingår förmåner i månadslönebegreppet.

Under 2012 har antalet timanställda i Norrbotten och Värmland ökat på grund av de tidigare varit felberäknade av uppgiftslämnarna.

Från och med 2013 har ca 600 personer överförts från SL till en förvaltning inom Stockholms läns landsting – Trafikförvaltningen.

En ny yrkesklassificering, SSSYK 2012, införs från och med 2014. Konsekvensen av detta blir att det inte går att beräkna löneförändringar mellan olika yrken från tidigare årgångar som har klassificerats enligt SSSYK 96.

Från och med 2014 redovisas endast löne- och antalsuppgifter från lönepopulationen. Tidigare bestod undersökningen av en sysselsättningspopulation som användes till sysselsättningsuppgifter och en delmängd av denna, en lönepopulation, som användes till löneuppgifter.

Åldersavgränsningen är från och med 2014 utökad från 18-64 år till 18-66 år.

År 2014 bolagiserades Folk tandvården i Region Skåne. Cirka 1 300 personer överfördes till privat sektor.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

SCB producerar även motsvarande strukturlönestatistik för den resterande delen av offentlig sektor samt för arbetare respektive tjänstemän inom den privata sektorn. Redovisningen sker dels i form av SM för respektive undersökning, dels via de statistiska databaserna (SSD). Vid jämförelser mellan de olika Statistiska meddelandena måste olikheter i lönebegrepp, populationsavgränsning och mätperiod beaktas.

SCB publicerar även från och med 1999 undersökningen Konjunkturstatistik, löner för kommuner och landsting varje månad i form av ett SM, AM 49. Konjunkturstatistiken skiljer sig från strukturstatistiken på några viktiga punkter. Den största skillnaden är att strukturstatistiken samlar in uppgifter per individ medan konjunkturstatistiken samlar in uppgifter aggregerat per landsting.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Eftersom denna undersökning är individbaserad och innehåller uppgifter på personnummernivå, går det bra att använda tillammans med annan statistik med uppgifter på samma nivå.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

SM:et och de statistiska databaserna utgör den huvudsakliga redovisningen av lönestatistiken för landstingspersonal.

5.2 Presentation

Både i SM:et och i de statistiska databaserna presenteras tabeller, diagram och texter.

5.3 Dokumentation

Produkten är, utöver *Beskrivning av statistiken*, även dokumenterad i MetaPlus och i SCB:s dokumentationsverktyg SCBDOK. Dokumentationerna finns på www.scb.se/AM0105.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare med flera kan eventuellt efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning. Personnummer lämnas dock aldrig ut på grund av sekretesskäl.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Emma Strand,

tfn 019 - 17 61 01,

e-post: fornamn.efternamn@scb.se

vid enheten för löne- och arbetskostnadsstatistik, SCB, 701 89 Örebro